

**KTO WALCZY, MOŻE PRZEGRĄĆ,
KTO NIE WALCZY, JUŻ PRZEGRĄŁ...
POLACY W PRZEDEDNIU
PIERWSZEJ WOJNY ŚWIATOWEJ**

**JOANNA
WODOWSKA**

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania historii dla szkoły ponadpodstawowej

opracowany w ramach projektu

**„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących
w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego
w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”**

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Marta Milewska
Recenzja merytoryczna – Ewa Skrzywanek
dr Beata Rola
Jan Bielecki
Katarzyna Szczepkowska-Szczęśniak

Redakcja językowa i korekta - Editio

Projekt graficzny i projekt okładki - Editio

Skład i redakcja techniczna - Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat:

Kto walczy, może przegrać, kto nie walczy, już przegrał... Polacy w przededniu pierwszej wojny światowej

Klasa:

III

Miejsce:

pracownia wyposażona w komputery z dostępem do Internetu dla każdej grupy

Czas:

45 minut

Cele

Cel ogólny: zapoznanie z poglądami Polaków na temat walki o niepodległość w przededniu wybuchu wielkiej wojny.

Cele szczegółowe

Uczeń:

- zna poglądy w kwestii szans na odzyskanie niepodległości (polskie orientacje polityczne: stanowiska Józefa Piłsudskiego i Romana Dmowskiego);
- rozumie wahania Polaków wynikające z opowiedzenia się po jednej ze stron konfliktu;
- wymienia wojskowe organizacje niepodległościowe przed wybuchem wojny;
- dokonuje oceny i dostrzega zależności przyczynowo-skutkowe;
- rozwija umiejętności argumentowania swojego punktu widzenia;
- potrafi uzasadnić stanowiska prezentowane przez zwolenników orientacji proaustriackiej i prorosyjskiej (SPE).

Środki dydaktyczne:

- mapa;
- atlasy.

Metody, techniki i formy:

- praca z mapą;
- praca w grupie;
- chmurka;
- dyskusja.

Uwagi: Nauczyciel zwraca uwagę na możliwość dokonywania sądów wartościujących, zgodnie z zasadami pedagogiki W. Diltheya.

Przebieg lekcji

Część wstępna:

Nawiązanie do zaborów Polski i walk narodowowyzwoleńczych w XIX w. (w oparciu o atlasy). Przypomnienie celów i państw, które należały do trójprzymierza i trójporozumienia.

Polacy wobec wizji wojny

Uczniowie zostają podzieleni na grupy. Zadanie dla każdej z nich: wyobraźcie sobie, że przenosicie się w czasie do początku XX w. Wojna wisi na włosku. Wyjaśnijcie, dlaczego Polacy obawiali się Niemców? Po której stronie frontu powinni walczyć Polacy?

Przygotujcie argumenty przemawiające za walką zbrojną po stronie Austro-Węgier lub Rosji. Zadanie wykonajcie, tworząc chmurkę, zaczynając od ustalenia wspólnego celu, który przyświecał ówczesnym patriotom.

Po wykonaniu zadania zespoły prezentują swoje stanowiska i wzajemnie uzupełniają argumenty. Grupy opracowują swoje wystąpienie w edytorze tekstu, aby stworzyć materiał dydaktyczny podsumowujący zajęcia.

Część podsumowująca:

Swoim patriotyzmem można wykazać się nie tylko w czasie wojny. Jaki jest współczesny patriota?

Komentarz metodyczny

Zastosowanie chmurki służy dostrzeganiu ważnych punktów widzenia, ma za zadanie pokazać, że należy szanować stanowisko drugiej strony, niezależnie od poglądów i przekonań – cechy ważne na rynku pracy, niezbędne do prawidłowego współdziałania.

Nauczyciel zwraca uwagę, aby uczeń ze SPE otrzymał rolę w zespole zgodną ze swoimi preferencjami poznawania wielozmysłowego.